

KRYMINOLOGICZNE ORAZ KRYMINALNO - WYKONAWCZE ZASADY ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W INSTYTUCJACH ODBYWANIA KARY NA UKRAINIE

W artykule przeprowadzono analizę norm obowiązującego kryminalno - wykonawczego ustawodawstwa Ukrainy, powiązanych z zabezpieczeniem warunków wykonywania i odbywania kary w postaci pozbawienia wolności, a także realizację na poziomie prawnym w zaznaczonej sferze działalności treści polityki kryminologicznej oraz kryminalno - wykonawczej. Ponadto wyznaczono ich stosunek, zależności pomiędzy nimi, uwarunkowania oraz współoddziaływanie.

Słowa kluczowe: zapobieganie przestępstwom, skazany, personel instytucji odbywania kary, pozbawienie wolności, wykonywanie kary, odbywanie kary, cel kary, cele ustawodawstwa kryminalno - wykonawczego.

CRIMINOLOGICAL AND CRIMINAL-EXECUTIVE FRAMEWORK FOR ENSURING SECURITY IN THE PENAL INSTITUTIONS OF UKRAINE

In the article the analysis of norms of the current criminal-Executive legislation of Ukraine related to ensuring of safe conditions of execution and serving of sentences of deprivation of liberty, as well as implementation of legal framework in this field the content of the criminological and penal policies, we have also defined their relationship, interdependence, interdependence and interaction.

Key words: prevention of crime; the convicted person; the staff of penal institutions; imprisonment; punishment; sentencing; purpose of punishment; objectives of penal legislation.

КРИМІНОЛОГІЧНІ ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ УКРАЇНИ

В статті здійснено аналіз норм чинного кримінально-виконавчого законодавства України, пов'язаних із забезпеченням безпечних умов виконання та відбування покарання у виді позбавлення волі, а також реалізацією на правовому рівні у зазначеній сфері діяльності змісту кримінологічної та кримінально-виконавчої політик, крім цього, визначено їх співвідношення, взаємозалежність, взаємообумовленість і взаємодію.

Ключові слова: запобігання злочинам; засуджений; персонал установ виконання покарань; позбавлення волі; виконання покарання; відбування покарання; мета покарання; завдання кримінально-виконавчого законодавства.

Постановка проблеми. Загальноєвропейські цінності, пріоритетними з яких є верховенство права та дотримання прав і основоположних свобод людини та громадянина, ключовим з яких є право на особисту безпеку, Україною сприйнято і проголошено як засади її суспільного розвитку. Зазначені об'єкти правової охорони, включаючи безпечні умови життєдіяльності особи в умовах її ізоляції від суспільства, й мають визначати природу та характер стосунків між людиною і державою в нашій країні, що, зокрема, відображено в ст. 3 Конституції України, у якій зазначено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. При цьому, відповідно до свого правового статусу (ч. 3 ст. 63 Конституції України, ст. 7 Кримінально-

I. Kolb

*prokurator wydziału
kontroli przestrzegania
prawa w zakresie
wykonywania orzeczeń
sądowych w
postępowaniu karnym
a także przy
wykonywaniu innych
środków o charakterze
przymusowym,
związanych z
ograniczeniem wolności
osobistej obywateli
Prokuratury Obwodu
Kijowskiego,
doktor nauk prawnych,
(m. Kijów, Ukraina)*

виконавчого кодексу (далі – КВК)), засуджені до позбавлення волі повною мірою володіють правом на особисту безпеку, поряд з іншими суб'єктами та учасниками кримінально-виконавчих правовідносин (персоналом установ виконання покарань (УВП); прокурорами, який здійснюють нагляд 9ст. 22 КВК); суддями, що здійснюють судочинство по злочинах, вчинених у місцях позбавлення волі (ст. 32 Кримінального процесуального кодексу (КПК); близькі родичі засуджених; представники громадськості, які застосовують свій вплив на засуджених (стаття 6 КВК); ін.).

Правові гарантії забезпечення зазначеного права цих осіб визначені в кримінально-виконавчому законодавстві України (ч. 2 ст. 1, ст. 6, ст. 10, ст.102-106, ін. статті КВК). При цьому одним із крайніх засобів та, одночасно, гарантією безпечних умов виконання та відбування покарання у виді позбавлення волі виступають ті із них, що закріплені в ст. 6 КВК «Підстави застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і зброї».

Як свідчить практика результати спеціальних наукових досліджень з означеної проблематики [1], досі на доктринальному рівні не вивчені в повній мірі ті питання, що мають пряме відношення до запобіжної діяльності в УВП та зміст яких кореспондується із змістом як кримінологічної, так і кримінально-виконавчих політик України. Мова, зокрема, ведеться про їх співвідношення, взаємозалежність, взаємообумовленість та взаємодію при вирішенні складних проблем у взаємовідносинах персоналу УВП та засуджених із застосуванням сили до останніх.

Як показало вивчення практики такої діяльності, у багатьох випадках заходи фізичного впливу, спеціальні засоби і зброя застосовувались до правопорушників поспішно та неадекватно до ситуацій, що складались, а також не кореспондувались із змістом такого завдання, як запобігання вчиненню нових злочинів засудженими (ч. 1 ст. 1, ч. 2 ст. 50 КК, ч. 1 ст. 1, ст.ст. 104-106 КВК) [2].

З огляду цього та у зв'язку з необхідністю більш детального дослідження підстав застосування сили до осіб, які відбувають покарання у виді позбавлення волі, вибрана тема цієї статті є досить актуальною, що, у свою чергу, обумовило вибір її мети та основного завдання – вивчити правову природу такої діяльності персоналу УВП у контексті змісту кримінологічної та кримінально-виконавчих політик України.

Стан дослідження. Результати вивчення наукової літератури показали, що зазначеною проблематикою у сфері виконання покарань досить активно займаються такі учені, як: О.М. Бандурка, В.А. Бадира, О.М. Джужа, Т.А. Денисова, О.Г. Колб, І.М. Копотун, А.Х. Степанюк, В.М. Трубников, С.Я. Фаренюк, І.С. Яковець та ін. Поряд з цим, незважаючи на певний масив наукових розробок, досі в контексті змістовних елементів кримінологічної та кримінально-виконавчих політик України питання застосування сили до засуджених в УВП не розглядались, що виступило вирішальним аргументом при вивченні об'єкта і предмета дослідження у даній науковій статті.

Виклад основних положень. Відповідно до вимог ст. 2 КВК України, кримінально-виконавче законодавство України складається з цього Кодексу, інших актів законодавства, а також чинних міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [3]. Враховуючи, що згідно положень Закону України «Про міжнародні договори» ті міжнародні нормативно-правові акти, які прийняті в Україні та ратифіковані в установленому цим Законом порядку, складають частину національного законодавства України та підлягають внесенню у виді доповнень до відповідних нормативно-правових актів України [4], у цій роботі мова у більшій мірі буде вестись саме про норми КВК, які відображають деякі елементи кримінологічної політики [5].

Як показало вивчення наукової літератури, зазначеною проблематикою досить активно займаються такі науковці, як: В.І. Борисов [6], В.В. Голіна [7], В.В. Кондратішина [8], О.Г. Колб [9], П.Л. Фріс [10] та інші. Поряд з цим, безпосередньо питання щодо відображення кримінологічної політики у кримінально-виконавчому законодавстві України досі на монографічному рівні з використанням комплексного підходу не досліджувалась, що й обумовило вибір його у якості окремого завдання цієї наукової статті. Як з цього приводу слушно зауважив В.В. Голіна, планомірна протидія злочинності з метою її поступового скорочення і витіснення з людського буття як далека перспектива пов'язується не стільки з кримінально-правовою, скільки з кримінологічною політикою запобігання злочинності [7, с. 470-483]. Аналогічний висновок у зв'язку з цим зробили й інші фахівці, а саме: найбільш проблемним і неврегульованим питанням у сфері боротьби із злочинністю є питання, що

пов'язані зі змістом та реалізацією кримінологічної політики України, зокрема у сфері виконання покарань [11, с. 102].

Результати проведеного аналізу норм чинного КВК показали, що у Кодексі зміст кримінологічної політики знайшов своє відображення у наступних його положеннях:

1) у ч. 1 ст. 1 «Мета і завдання кримінально-виконавчого законодавства України», у якій визначені такі завдання кримінально-виконавчого законодавства України, як: запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими, так і іншими особами, а також запобігання тортурам та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню із засудженими. Як з цього приводу зауважили А.Х. Степанюк та І.С. Яковець, даний результат, безумовно, може бути досягнутий при виконанні покарання, коли особа поставлена в такі умови, які значною мірою перешкоджають або повністю позбавляють можливості вчинити нове злочинне посягання на права та законні інтереси особи, суспільства та держави [12, с. 8];

2) у ч. 2 ст. 1, де серед завдань кримінально-виконавчого законодавства закріплено таке із них, як: визначення порядку застосування до засуджених заходів впливу з метою виправлення і профілактики асоціальної поведінки. У першу чергу, мова у даному випадку ведеться про основні засоби виправлення і ресоціалізації засуджених, що зазначені в ч. 3 ст. 6 Кодексу.

На переконання фахівців (і це не викликає заперечень), людська особистість здатна не лише до негативної, але й до позитивної динаміки. Виходячи з цього, персонал УВП може прийняти за аксіому можливість наближення засудженого, в тому числі й агресивного, до ідеї каяття [13, с. 148];

3) у ст. 5 «Принципи кримінально-виконавчого законодавства, виконання і відбування покарань», які, на думку науковців, містять у собі ідеальні уявлення про реальну мету кримінально-виконавчої діяльності, про результат цілеспрямованих зусиль адміністрації органів і установ виконання покарань [14, с. 19]. Як показує практика, кожен із визначених у законі принципів несе у собі потенціал кримінологічного впливу на особу [15, с. 76-81], проте найбільш ефективним у цьому сенсі є принцип диференціації та індивідуалізації виконання покарань [16];

4) у ст. 6 «Виправлення і ресоціалізація засуджених та їх основні засоби», про які А.Х. Степанюк зауважив, що нині категорія «виправлення» та «ресоціалізація» є доволі складними та суперечливими не лише в частині теоретичного обґрунтування, а й для практичної реалізації і передусім для персоналу органів та установ виконання покарань і тих працівників, які долучаються до роботи із засудженими й особами, звільненими з місць позбавлення волі [17, с. 19]. Та, попри все, безперечним є й інший висновок, засоби виправлення та ресоціалізації засуджених, як елементи системного впливу на них справляють чи не вирішальний вплив на стан запобігання з їх боку злочинів та інших правопорушень [18, с. 38-73];

5) у ст. 7 «Основи правового статусу засуджених», у ч. 2 якої зазначено, що засуджені користуються всіма правами людини та громадянина, які передбачені Конституцією України, за винятком обмежень, визначених цим Кодексом, законами України і встановлених вироком суду. Як у зв'язку з цим зауважив О.В. Лисодед, інакше кажучи, на них поширюються більшість прав і свобод, передбачених розділом II Основного Закону, враховуючи, що засуджені залишаються громадянами України, незважаючи на те, що вони вчинили злочини, заподіяли шкоду іншим громадянам, державі чи суспільству (ст. 25 Конституції України). Тобто держава не відмовляється від своїх засуджених громадян, не тільки поважає, а ще охороняє їхні права, свободи та законні інтереси так само, як і законослухняний громадянин [19, с. 31]. При цьому, однією з головних гарантій у правовому механізмі право обмежень для засуджених виступає судова практика. Зокрема, у п. 1 постанови Пленуму Верховного Суду України від 1 листопада 1996 року № 9 «Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя» зазначено, що судова діяльність має бути спрямована на захист цих прав і свобод від будь-яких посягань шляхом забезпечення своєчасного та якісного розгляду конкретних справ [20, с. 136];

6) деякі змістовні елементи запобіжної діяльності у сфері виконання покарань визначені й в інших правових нормах Загальної частини КВК (ст. 9 «Основні обов'язки засуджених», ст. 10 «Право засуджених на особисту безпеку»; ст. 20 «Повідомлення про місце відбування покарання»; ст. 21 «Застосування до засуджених заходів медичного

характеру»; глава 4 «Нагляд і контроль за виконанням кримінальних покарань, участь громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених). Особливого значення ці положення, як вірно зробив висновок І.О. Колб, набувають у діяльності під час виконання кримінальних покарань у вигляді позбавлення волі, оскільки ці покарання здійснюються за істотного обмеження прав громадянина та застосування до засудженого заходів державного примусу [21, с. 6];

7) відповідні елементи реалізації норм Загальної частини КВК, зокрема тих, що стосуються реалізації завдань по запобіганню злочинам, закріплені й в Особливій частині цього Кодексу (ст.ст. 27, 30, 35, 36, 40, ін.). Безпосередньо присвячені цьому питанню ті положення КВК, які регулюють порядок виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк (розділ III «Виконання покарання у виді позбавлення волі»). При цьому слід визнати, що у чинному КВК чітко просліджується діалектичний зв'язок його норм з положенням матеріального права та, в цілому, із змістом кримінально-правової політики [22]. Як правильно зауважив з цього приводу В.І. Борисов, у межах цих заходів кримінально-правовий напрям державної політики у сфері боротьби зі злочинністю виконує функцію системоутворюючого елемента і є необхідним інструментом досягнення суспільно-корисного результату [6, с. 312]. Крім цього, такий підхід законодавця дав можливість гармонійно застосовувати у юридичній сфері загальноновизнані в науці принципи нормотворчості [23, с. 396-415].

Поряд з цим слід визнати, що належних правових процедур, які б чітко ґрунтувались на вимогах принципу законності, що є визначальним у всіх галузях права, включаючи кримінально-виконавче (ч. 2 ст. 19, п. 14 ч. 1 ст. 92), та забезпечували б у повній мірі ефективність реалізації на практиці змісту кримінологічної політики, у чинному КВК досі не створено. Мова, у першу чергу, ведеться про декілька концептуальних моментів, які не знайшли свого місця у системі «правових координат» зазначеного Кодексу, а саме:

1) закріпивши одним із принципів кримінально-виконавчого законодавства, виконання і відбування покарань принцип законності (ст. 5 КВК), законодавець у подальших нормах цього Кодексу нічого про це не сказав, а також не створив відповідні правові гарантії та механізми реалізації, що має вирішальне значення для проведення заходів запобіжної діяльності, враховуючи, що цей принцип вимагає від суб'єктів права діяти лише в межах повноважень, в порядку та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України [24, с. 213]. За основу такого підходу можна взяти, зокрема, матеріальне вираження даного принципу в ст. 41 КК України «Виконання наказу або розпорядження» є законним, якщо вони віддані відповідною особою, в належному порядку та в межах її повноважень і за змістом несуперечать чинному законодавству та не пов'язані з порушенням конституційних прав та свобод людини і громадянина [25]. Як з цього приводу зауважив Ю.В. Баулін, за своєю юридичною природою виконання законного наказу – це виконання особою свого юридичного (службового) обов'язку [26, с. 163], що з огляду вирішення завдань запобіжної діяльності для персоналу органів і установ виконання покарань є визначальним, особливо з урахуванням вимог п. 14 ч. 1 ст. 92 Конституції України з даного питання;

2) відповідно до положень п. 14 ч. 1 ст. 92 Конституції України, виключно законами України визначається діяльність органів і установ виконання покарань [27]. У той самий час, саме у контексті нормативного забезпечення діяльності по запобіганню злочинам і правопорушенням в органах та установах виконання покарань автори чинного КВК допустили ряд правових прогалин, які не кореспондують із змістом визначеного в Основному Законі принципу законності. Мова, у першу чергу, ведеться про те, що запобіжна діяльність у сфері виконання покарань в основному регулюється підзаконними нормативно-правовими актами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання покарань (з 1991 року – це: МВС України; Державний департамент України з питань виконання покарань; з 2011 р. – Державна пенітенціарна служба України, а з 2016 року – Міністерство юстиції України).

Такий підхід законодавця, як вірно зробив висновок О.Г. Колб, у певній мірі суперечить ст.ст. 19 та 63 Конституції України, відповідно до вимог яких право обмеження для засуджених можна встановлювати лише на підставі закону та рішення суду [11, с. 103]. Більш того, така нормотворчість привела до того, що фактично на сьогодні запобіжна

діяльність в органах та установах виконання покарань порушує у цьому сенсі й визначені у чинному КВК основи правового статусу засуджених (ст. 7 цього Кодексу).

Таким чином, слід визнати та одночасно погодитись з тими фахівцями, які переконані, що у зазначеній ситуації, реалізуючи політику у сфері виконання покарань, суб'єкти їх виконання (органи та установи виконання покарань та інші учасники кримінально-виконавчих правовідносин (прокуратура суд, громадськість; ін. [28]) та відбування покарань (засуджені) стають своєрідними «заручниками» кримінологічної політики, а саме: з одного боку, у чинному законодавстві України (у виді мети і завдань (ст.ст. 1, 50 КК, ст. 1 КВК, ст. 1 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [29]; ін.) знайшли своє відображення окремі елементи і принципи останньої, а з іншого боку, належних механізмів для досягнення її цілей правовими методами і засобами не створено [11, с. 104]. Як наслідок, розпочинаючи з 1991 р. по 2014 р. щорічно в системі виконання покарань вчинялось до 400 нових злочинів з боку засуджених [30, с. 214-215], а у 2015 р. (без урахування тих УВП, які були розташовані на тимчасово непідконтрольній Україні території) їх кількість досягла 200 [31, с. 4]. Суттєво не зменшилися ці показники й у 2016 році [32].

Приведені статистичні дані дають, крім цього, можливість дати відповідь і на питання, як співвідносяться поміж собою кримінологічна та кримінально-виконавча політики, як складові елементи єдиної системи - політики у сфері боротьби із злочинністю. Для цього варто зрозуміти, як довів у своїх працях П.Л. Фріс, що обидва зазначені види політики є похідними від кримінально-правової політики, а тому їх зміст детермінується змістом і принципами формування останньої, тобто вони виступають одиничними явищами відносно загального. Проте, маючи свою відносну автономність (незалежність) від інших видів політики у галузі боротьби із злочинністю, кримінологічна політика, у свою чергу, виступає загальним явищем у співвідношенні з кримінально-виконавчою політикою [33, с. 17-18]. Як у зв'язку з цим правильно зауважив І.М. Даньшин, кримінологія відрізняється від усіх інших юридичних наук тим, що більшість розроблювальних нею проблем має комплексний характер і перебуває на стику філософії, політології, соціології, правознавства, психології, педагогіки, демографії, економіки, статистики тощо [34, с. 36];

3) чітко визначивши у законі об'єкти кримінально-виконавчої діяльності, а саме – суспільні відносини, що виникають у зв'язку з виконанням і відбуванням покарань, - законодавець питання щодо встановлення таких об'єктів у запобіжній діяльності відніс до компетенції інших суб'єктів нормотворчої діяльності, вірніше віддав на «відкуп» останнім, позаяк у жодній правовій нормі КВК, навіть ремарки з цього приводу не зробив. Хоча, у цьому контексті у певній мірі можна погодитись з А.Х. Степанюком, який вважає, що діяльність органів і установ виконання покарань, як категорія, виражає цілеспрямований вплив адміністрації органів і установ виконання покарань за допомогою визначених засобів та об'єктів – процес виконання – відбування покарання – для одержання результату, що відповідав би меті діяльності органів і установ виконання покарань [35, с. с. 47]. При цьому одним із об'єктів даного процесу виступає засуджений, правовий статус якого чітко визначений у КВК (ст. 7). Більш того, у законі встановлені й засоби впливу на цей об'єкт (у ст. 6 (основні засоби виправлення та ресоціалізації засуджених); ст. 102 (засоби забезпечення режиму); ст. 103 (технічні засоби нагляду і контролю); ст. 104 (засоби оперативно-розшукової діяльності); ст. 106 (заходи, пов'язані із застосуванням заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і зброї); ст. 130 (заходи заохочення, що застосовуються до осіб, позбавлених волі); ст. 132 (заходи стягнення, що застосовуються до осіб, позбавлених волі); ін.). У той самий час, щодо іншого ключового об'єкта процесу виконання покарань – персоналу органів та установ виконання покарань – у КВК не ведеться жодної мови, навіть у виді ремарки до ст. 11 «Види органів і установ виконання покарань», зокрема, чи у виді примітки до цієї статті, чи у певній частині зазначеної норми, типу: «Правовий статус персоналу органів та установ виконання покарань встановлюється у спеціальному законі».

Висновок. Отже, і в цьому випадку законодавець не дотримався логіки та принципів побудови правових норм, а саме: виходить, що виконанням покарань в Україні займаються не люди, а органи та установи. Та, попри все, у ситуації, що склалась, варто погодитись з тими науковцями, які переконані, що мета кримінального покарання (елемент кримінально-виконавчої політики) не може об'єктивно відобразити увесь зміст кримінологічної політики.

Саме тому визначеними у законі основними засобами виправлення і ресоціалізації засуджених, а також методами і формами оперативно-розшукової діяльності створюються тільки умови, а подекуди, досягається мета лише індивідуального запобігання злочинам (одного з елементів кримінологічної політики) [11, с. 106].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Охман О.В. Правове регулювання заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і зброї щодо засуджених у місцях позбавлення волі в Україні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / О.В. Охман. – К.: НАВС, 2015. – 20 с.
2. Про діяльність підрозділів охорони, нагляду і безпеки кримінально-виконавчих установ у 2016 році: Інф. бюл. – К.: Міністерство юстиції України, 2017. – Кн. 1. 69 с.
3. Кримінально-виконавчий кодекс України: прийнятий Верховною Радою України 11 липня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 3-4. – Ст. 21.
4. Про міжнародні договори: Закон України від 1 квітня 2004 року // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 50. – Ст. 540.
5. Кримінально-виконавчий кодекс України. Правила внутрішнього порядку установ виконання покарань: станом на 15 січня 2016 року. – Х.: Право, 2016. – 248 с.
6. Борисов В. І. Державна політика у сфері боротьби зі злочинністю та її напрями / В. І. Борисов // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. / відп. ред. В. Я. Тацій. – Х. : НЮАУ, 2009. – Вип. 100. – С. 305–312.
7. Голіна В.В. Кримінологічна політика України // В.В. Голіна // Правова доктрина України : у 5 т. [В. Я. Тацій, В. І. Борисов, В. С. Батиргарєєва та ін.] ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова. – Х. : Право, 2013. – Т. 5 : Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку. – 2013. – С. 470–483.
8. Кондратішина В.В. Кримінально-виконавча політика України: формування та реалізація: Автореф. дис... канд. юрид. наук / 12.00.08. – Львів: ЛДУВС, 2009. – 17 с.
9. Колб О. Г. Забезпечення особистої безпеки засуджених у виправних колоніях України / О. Г. Колб // Правова доктрина України : у 5 т. [В. Я. Тацій, В. І. Борисов, В. С. Батиргарєєва та ін.] ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова. – Х. : Право, 2013. – Т. 5 : Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку. – 2013. – С. 840–864.
10. Фріс П. Л. Кримінально-правова політика України : дис... докт. юрид. наук : 12.00.08 / Фріс Павло Львович. – К., 2006. – 418 с.
11. Сучасна кримінально-виконавча політика України : [моногр.]. – [2-ге вид. виправ. і переробл.] / [Колб О. Г., Захаров В. П., Кондратішина В. В. та ін.] ; за заг. ред. О. Г. Колба. – Луцьк : ПП В. П. Іванюк, 2008. – 210 с.
12. Кримінально-виконавчий кодекс України : наук.-практ. комент. / А. Х. Степанюк, І. С. Яковець ; за заг. ред. А. Х. Степанюка. – Х. : Юрінком Інтер, 2005. – 560 с.
13. Морозов О.М., Морозова Т.Р. Агресивні засуджені. – К.: «МП Леся», 2000. – 204 с.
14. Кримінально-виконавчий кодекс України : наук.-практ. комент. / за заг. ред. В. В. Коваленка, А. Х. Степанюка. – К. : Атіка, 2012. – 492 с.
15. Степанюк А.Х. Роль принципів у формуванні кримінально-виконавчого права [Текст] / А.Х. Степанюк // Вісник Академії правових наук України. – 2000. – №1 (20). – С. 171-181.
16. Реалізація принципу диференціації та індивідуалізації виконання покарань у кримінально-виконавчій діяльності України: навч. посіб. / За заг. ред. О.Г. Колба та О.М. Джужи. – К.: Кондор-Видавництво, 2016. – 336 с.
17. Засоби виправлення і ресоціалізації засуджених до позбавлення волі: Монографія. – Х.: Кроссрод, 2011. – 323 с.
18. Запобігання правопорушенням у місцях позбавлення волі: навч. посіб. – вид. 2-ге, допов. і виправ. – В.Л. Ортинський, О.Г. колб, В.П. Захаров та ін.; за заг. ред. В.Л. Ортинського та О.Г. Колба. – Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2010. – 244 с.
19. Науково-практичний коментар Кримінально-виконавчого кодексу України / [А. П. Гель, О. Г. Колб, В. О. Корчинський та ін.] ; за заг. ред. А. Х. Степанюка. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 496 с.

20. Про застосування Конституції України при здійсненні правосуддя: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 1 листопада 1996 р. № 9 // Постанови Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах / [упоряд. В. В. Рожнова, А. С. Сизоненко, Л. Д. Удалова]. – К.: ПАЛИВОДА А. В., 2011. – С. 136–141.
21. Колб І.О. Забезпечення особистої безпеки засуджених у виправних колоніях України: Монографія. – К.: НАВС, 2014. – 292 с.
22. Коробеев О. И. Советская уголовно-правовая политика: проблемы криминализации и пенализации. – Владивосток: Изд-во Дальневост. ун-та, 1987. – 267 с.
23. Погребняк С.П. Принципи права: доктринальні питання // Правова доктрина України : у 5 т. [В. Я. Тацій, В. І. Борисов, В. С. Батиргареєва та ін.]; за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова. – Х.: Право, 2013. – Т. 1: Загальнотеоретична та історична юриспруденція. – 2013. – С. 396-415.
24. Теорія держави і права : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін.; за ред. О. В. Петришина. – Х.: Право, 2014. – 368 с.
25. Кримінальний кодекс України: зі змінами та доповненнями станом на 20 березня 2016 року /уклад. та підгот. В.І. Тютюгін. – Х.: Право, 2016. – 308 с.
26. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар: у 2 т. / за заг. ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. – 5-те вид., допов. – Х.: Право, 2013. – Т. 1: Загальна частина / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. – 2013. – 376 с.
27. Конституція України : зі змінами. – Х.: Право, 2016. – 68 с.
28. Дудко Є.В. Прокуратура України як учасник кримінально-виконавчих правовідносин: Дис... канд. юрид. наук / 12.00.08. – Київ: НАВС, 2015. – 297 с.
29. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 303.
30. Кулик О.Г. Злочинність в Україні на початку ХХІ століття: монографія / О.Г. Кулик. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 272 с.
31. Про діяльність підрозділів охорони, нагляду і безпеки кримінально-виконавчих установ у 2015 році: Інформ. бюлетень. – К.: Державна пенітенціарна служба України, 2016. – Кн. 1. – 57 с.
32. Характеристика діяльності Державної пенітенціарної служби України: станом на 01.07.2016 р. // www.kvs.gov.ua.
33. Фріс П. Л. Кримінально-правова політика України : Автореф. дис... докт. юрид. наук : 12.00.08 / Фріс Павло Львович. – К., 2006. – 36 с.
34. Даньшин И.Н. Введения в криминологическую науку. – Х.: Право, 1998. – 144 с.
35. Степанюк А.Х. Актуальні проблеми виконання покарань (сутність та принципи кримінально-виконавчої діяльності: теоретико-правове дослідження): Дис... докт. юрид. наук // 12.00.08. – Х.: Нац. юрид. акад. ім. Ярослава Мудрого, 2002. – 393 с.

CRIMINOLOGICAL AND CRIMINAL-EXECUTIVE FRAMEWORK FOR ENSURING SECURITY IN THE PENAL INSTITUTIONS OF UKRAINE

I. KOLB

Statement of the problem. European values, priority of which are the rule of law and respect for human rights and fundamental freedoms of man and citizen, the key of which is the right to security of Ukraine, accepted and proclaimed as the basis of its social development. These objects of legal protection, including safe conditions of activity of personality in terms of her isolation from society, and should define the nature and character of the relationship between man and state in our country that, in particular, reflected in the article. 3 of the Constitution of Ukraine, which States that a person, his life and health, honour and dignity, inviolability and security are recognised in Ukraine as the highest social value. Thus, according to their legal status (part 3 of article 63 of the Constitution of Ukraine, article 7 of the Criminal Executive code (hereinafter, WHC)) and sentenced to imprisonment fully have the right to personal security, along with other subjects and participants of criminal-Executive relations (staff of institutions of

execution of punishments (UIN); prosecutors exercising supervision 9ct. 22 WHC); judges conducting proceedings for crimes committed in places of deprivation of liberty (article 32 of the Criminal procedure code (CPC); close relatives of prisoners, members of the public who use their influence on convicted persons (article 6 of the WHC); etc.).

Legal guarantees ensuring the specified rights of those individuals identified in the criminal-Executive legislation of Ukraine (part 2 of article 1, article 6, article 10, article 102-106, etc. of the article WHC). One of the most extreme means, and, simultaneously, to guarantee safe conditions of execution and serving of sentences of deprivation of liberty are those enshrined in article 6 of KVN "the Grounds of application of measures of physical influence, special means and weapons".

As the practice and results of special research on the designated topic [1], still on the doctrinal level is not yet studied fully the issues that are directly related to relief activities of the Department of internal Affairs, and whose content corresponds with the content as criminology, and criminal Executive policy of Ukraine. Speech, in particular, is their relationship, interdependence, interdependence and collaboration when solving complex problems in relations between staff and prisoners win with force to the last.

As shown by a study of the practice of such activities, in many cases, physical force, special means and weapons were used against the offenders quickly and adequately to situations that developed, and did not korrespondiruyetsya with the content of such tasks as prevention of new crimes condemned (part 1 of article 1, part 2 of article 50 of the criminal code, part 1 of article 1, articles 104-106 KVN) [2].

With this in mind and in connection with the need for more detailed studies of the grounds of use of force against persons who are serving sentences in deprivation of liberty, the chosen theme of this article is quite relevant, which in turn led to the selection of its goals and main objectives – to study the legal nature of such activities of the staff CIP in the context of the content of criminological and criminal Executive policy of Ukraine.

The state of research. The results of the study of scientific literature showed that the specified issues in the field of corrections is quite actively engaged in such scientists as: A. M. Bandurka, V.A. Badiru, A. M. Dzuza, T. A. Denisova, G. A. Kolb, I. M. Kopotun, A. H. Stepanyuk, V. M. Trubnikov, S. Y. Farenik, I. S. Yakovets, etc. Along with this, despite some array of scientific developments, still in the context of the substantive elements of criminological and criminal Executive policy of Ukraine question the use of force against convicts in the IUT considered that made the decisive argument in the study of the object and subject of research in this scientific article.

Summary of the main provisions. According to the requirements of article 2 PEC of Ukraine, criminal-Executive legislation of Ukraine consists of the present Code, other acts of legislation and existing international treaties, agreed to be binding by the Verkhovna Rada of Ukraine [3]. Given that under the provisions of the Law of Ukraine "On international treaties" the international normative-legal acts adopted in Ukraine and ratified in accordance with this Law are part of national legislation of Ukraine and shall be entered in the form of additions to the relevant normative-legal acts of Ukraine [4], in this paper, we will mainly be conducted is about the rules of the WHC, which reflect some elements of criminological policy [5].

As shown by the scientific literature, specified issues quite actively engaged in such scientists as: And. Borisov [6], V. V. Golna [7], V. V. Condratchi [8], A. G. Kolb [9], P. L. Vries [10] and others. Along with this, the question about the display of criminological policy in the criminal-Executive legislation of Ukraine is still on monografia level using an integrated approach has not been investigated, and that led to the choice of it as a separate task of this scientific article. As on this occasion, rightly noted by V. V. Golna, systematic combating crime with a view to its gradual reduction and ousting of human existence as a distant prospect communicates is not so much legal, how much crime prevention policy crime [7, pp. 470-483]. A similar conclusion in this regard made by other specialists, namely: the most problematic and unresolved issue in the field of fight against crime are the issues associated with the maintenance and implementation of criminological policy of Ukraine, in particular in the sphere of execution of sentences [11, p. 102].

The results of the review of applicable WHC showed that in the Code the content of criminological policy are reflected in the following provisions:

1) in part 1 of article 1 "the Purpose and objectives of the criminal-Executive legislation of Ukraine", which defines the following tasks of the criminal Executive legislation of Ukraine, as

prevention of committing new criminal offences as prisoners, and other persons, as well as the prevention of torture and inhuman or degrading treatment of prisoners. How about this noticed A. H. and I. S. Stepanyuk Yakovets, this result can certainly be achieved with the execution of the punishment when a person is placed in conditions that greatly hinder or completely deprived of the possibility to commit new criminal infringement of rights and legitimate interests of individuals, society and the state [12, p. 8];

2) in part 2 of article 1, where among the tasks of the penal legislation fixed such of them as: the definition of the procedure of application to convicted measures to correct and prevent antisocial behavior. In the first place, the question in this case is about the basic means of correction and resocialization of convicted persons specified in part 3 of article 6 of the Code.

According to experts (and not contested), the human person is capable of not only negative, but also positive dynamics. Based on this, the Ohr staff may take for granted the possibility of approximation of the convicted, including and aggressive, to the idea of repentance [13, p. 148];

3) in article 5 "Principles of the penal legislation, execution and serving of punishments" which, according to scientists, contain a perfect idea of the real objectives of the criminal Executive activity, the result of deliberate efforts of the administration bodies and institutions of execution of sentences [14, p. 19]. As practice shows, each defined in law carries the potential criminological impacts on the person [15, p. 76-81], but the most effective in this sense is the principle of differentiation and individualization of corrections [16];

4) in article 6 "the Correction and re-socialization of convicts and their major means" of which A. H. Stepaniuc noted that currently, the category of "bugfix" and "resocialization" is complicated and controversial, not only in terms of theoretical Foundation, but also for the practical implementation and especially for the staff of bodies and institutions of execution of punishments and those workers who are involved in the work with convicts and persons released from places of imprisonment [17, p. 19]. And, despite everything, there is another conclusion, a repair tool and Resizer convicts as the system of influence they have almost decisive influence on the state of a warning from them crimes and other offenses [18, p. 38-73];

5) in article 7 "principles of legal status of convicts", in part 2, which States that prisoners enjoy all the rights of man and citizen provided by the Constitution of Ukraine, with the exception of restrictions determined by this Code, laws of Ukraine and established by a court sentence. In this regard, noted A. V. Isodd, in other words, they are subject to most of the rights and freedoms provided for by section II of the Basic Law, given that prisoners remain citizens of Ukraine, despite the fact that they have committed crimes, hurt other citizens, the state or the society (article 25 of the Constitution). That is, the state does not waive its convicted citizens, not only respects and protects their rights, freedoms and legitimate interests as well as a law-abiding citizen [19, p.31]. At the same time, one of the main guarantees of the legal mechanism of the right restrictions for convicted acts of judicial practice. In particular, in p 1 resolution of the Plenum of the Supreme Court of Ukraine dated November 1, 1996 n 9 "About application of the Constitution in the administration of justice" judicial activity must be directed at protecting these rights and freedoms against any infringement by ensuring timely and qualitative consideration of specific cases [20, p. 136];

6) some substantial elements of prevention in the sphere of execution of punishments defined in other legal norms of the General part of the WHC (art. 9 "the Main duties of convicted persons", article 10 "the Right of convicted prisoners to personal security"; article 20 "Notice of place of imprisonment"; article 21 "an Application to convicted medical measures"; Chapter 4 "the Supervision and control of execution of criminal sanctions, public participation in the correction and resocialization of convicts). Of special importance, these provisions, as correctly concluded.. Kolb, acquired in activities during the execution of criminal penalties of deprivation of liberty, since these penalties are significant restrictions on citizens ' rights and the application of measures to convicted state coercion [21, p. 6];

7) the relevant part of the implementation of the norms of the General part of the penal code particularly those related to implementation of tasks for the prevention of offences set forth in the Special part of this Code (arts. 27, 30, 35, 36, 40, etc.). Directly on this situation KVN, which regulate the procedure of execution punishment in the form of imprisonment for a fixed period (section III, "Enforcement of sentences of imprisonment"). It should be recognized that in the current KVN clearly the dialectical relationship of its provisions with the provisions of

substantive law and, in General, with the contents of penal policy [22]. As correctly noted on this occasion. And. Borisov, in the framework of these measures of criminally-legal direction of the state policy in the sphere of fight against crime performs the function of the system-forming element and is a necessary tool to achieve a socially useful result [6, p. 312]. In addition, this approach of the legislator has given the possibility to harmoniously apply in the legal field generally recognized in science, the principles of the rule-making [23, p. 396-415].

Along with this, it should be recognized that proper legal procedures that were clearly based on the requirements of the principle of legality, which is crucial in all areas of law, including criminal-Executive (part 2 of article 19, para 14 of part 1 of article 92), and would ensure the full effectiveness of the implementation in practice of the content of criminological policy in the current KVN is still not created. This, in turn, leads to a few conceptual points that have not found their place in the system of law coordinates" of the Code, namely:

1) securing one of the principles of the penal legislation, execution and serving of punishments the principle of legality (article 5 of the WHC), the legislature in subsequent rules of this Code nothing about it said, and did not create corresponding legal guarantees and mechanisms of implementation that is critical to event safety activities, given that it requires legal entities to act only within the authority in the manner and in the way provided by the Constitution and laws of Ukraine [24, p. 213]. Based on this approach can be taken, in particular, the material expression of the principle in article 41 of the criminal code of Ukraine "the execution of the order or instruction" is a legitimate, if they are given the relevant person in a proper manner and within the limits of its authority and content are contrary to applicable law and do not involve a violation of constitutional rights and freedoms of man and citizen [25]. As on this occasion, said Yu. V. Baulin, according to their legal nature, perform a lawful order – is the person of its legal (official) debt [26, p. 163], subject to the decision of tasks of preventive activity of the personnel of bodies and establishments of execution of punishments is crucial, especially given the requirements of paragraph 14 of part 1 of article 92 of the Constitution on this issue;

2) in accordance with the provisions of paragraph 14 of part 1 of article 92 of the Constitution, the laws of Ukraine is defined as the activity of organs and establishments of execution of punishments [27]. At the same time, in the context of the regulatory framework for the prevention of crimes and offences in bodies and institutions of execution of punishments, the authors of the current KVN made a number of legal gaps that do not conform with the content specified in the basic Law principle of legality. This, in turn, is that the preventive activities in the field of corrections is primarily governed by the regulatory legal acts of the Central Executive authority that implements the state policy in the sphere of execution of punishments (since 1991 is: Ministry of internal Affairs of Ukraine; The state Department of Ukraine for execution of sentences; since 2011 the State penitentiary service of Ukraine, and in 2016 – the Ministry of justice of Ukraine).

This approach of the legislator, as correctly concluded O. G. Kolb, to a certain extent, contradicts articles 19 and 63 of the Constitution of Ukraine, according to requirements which the right of limitation for prisoners can only be on the basis of the law and court decisions [11, p. 103]. Moreover, this rulemaking has resulted in fact, today the relief activities in the bodies and institutions of execution of punishments violates in this sense and are defined in the current KVN basis of the legal status of convicted persons (article 7 of this Code).

Thus, we should recognize and agree with those experts who believe that in this situation, implementing a policy in the sphere of execution of punishments, the subjects of their execution (the bodies and institutions of execution of punishments and other members of the criminal Executive legal (prosecutors, courts, the public, etc. [28]) and punishment (convicted) become a "hostage" of criminological policy, namely: on the one hand, the current legislation of Ukraine (in the form of goals and objectives (articles 1, 50 criminal code, article 1 of the WHC, article 1 of the Law of Ukraine "About quickly-search activity" [29]; etc.) reflected the individual elements and the principles of the latter, on the other hand, adequate mechanisms to achieve its objectives by legal methods and means are not created [11, p. 104]. As a consequence, since 1991 till 2014 annually in the penitentiary system was vecinales to 400 new crimes by the convicted persons [30, p. 214-215], and in 2015 (excluding those of ITU, which had been temporarily national located on the territory of Ukraine), their number reached 200 [31, p. 4]. Did not significantly decrease these figures in 2016 [32].

The statistical data give the opportunity to give an answer to the question, what is the relationship between criminology and penal policy, as elements of a single system - policy in the sphere of fight against crime. For that, you should understand how proved in his works P. L. Fris that both these types of policy are derived from the criminal law policy, but because their content is determined by the content and principles of formation of the latter, that is, they are an isolated phenomenon is relatively common. However, with its relative autonomy (independence) from other types of policies to fight crime, criminological policy, in turn, acts as a universal phenomenon in relation to penal policy [33, p. 17-18]. In this regard, correctly noted I. M. Danshin, criminology differs from all other legal Sciences that developed most of its problems are complex and is situated at the intersection of philosophy, political science, sociology, law, psychology, pedagogy, demography, Economics, statistics, etc [34, p. 36];

3) clearly defining in the law the objects of criminally-Executive activity, namely – public relations arising in connection with the execution and serving of punishments, the legislator, establishing such facilities in safety activities were attributed to the competence of other entities standard-setting activities, or rather gave up on the "mercy" of the latter, as none of the legal norm of KVN, even remarks on this occasion did not. Although, in this context, to a certain extent we can agree with A. H. Stepanyan, who believes that the activities of bodies and institutions of execution of sentences, as a category that expresses the intended effect of the administration of bodies and institutions of execution of punishments with the help of certain tools and objects – the process of execution of punishment – to get the result that would be consistent with the objectives of the activity of bodies and establishments of execution of punishments [35, p. p. 47]. One of the objects of this process has been convicted, the legal status of which is clearly defined in the WHC (V. 7). Moreover, the law establishes means of influencing the object (art. 6 (fixed assets corrections and resocialization of convicted persons); article 102 (means of treatment); article 103 (technical means of supervision and control); article 104 (the means of operative-investigative activities); article 106 (events associated with the use of physical force, special means and arms); article 130 (incentives that apply to persons deprived of their liberty); article 132 (penalties applicable to persons deprived of their liberty); etc.).At the same time, relative to another key object of the process of corrections staff, authorities and institutions of execution of punishments – in the WHC, there is no question, even in the form of remarks to article 11 "Types of bodies and establishments of execution of punishments", in particular in the form of notes to this article, or in a certain part of this rule, such as: "the Legal status of the personnel of bodies and establishments of execution of punishments is established in a special law".

Conclusion. Consequently, in this case the legislator did not adhere to logic and principles of legal norms, namely, it turns out that the execution of sentences in Ukraine do not people, but bodies and institutions. And, despite all, in the current situation it is necessary to agree with those scientists who are convinced that the objective of criminal punishment (element of penal policy) can not objectively reflect the content of criminological policy. That is why certain in the law the basic means of correction and resocialization of prisoners, as well as методами and forms of operational-search activities create the conditions, and in some places, achieving the goal only individual crime prevention (one of the elements of criminological policy) [11, p. 106].

REFERENCES:

1. Oxman O.V. Pravove reguluvannya zaxodiv fizychnogo vplyvu, specialnyx zasobiv i zbroyi shhodo zasudzhenyx u miscyax pozbavleniya voli v Ukraini: Avtoref. dys... kand. yuryd. nauk: 12.00.08 / O.V. Oxman. – K.: NAVS, 2015. – 20 s.
2. Pro diyalnist pidrozdiliv oxorony, naglyadu i bezpeky kryminalno-vykonavchyx ustanov u 2016 roci: Inf. byul. – K.: Ministerstvo yustyciyi Ukrainy, 2017. – Kn. 1. 69 s.
3. Kryminalno-vykonavchij kodeks Ukrainy: pryjnyatyj Verxovnoyu Radoyu Ukrainy 11 lypnya 2003 roku // Vidomosti Verxovnoyi Rady Ukrainy. – 2004. – # 3-4. – St. 21.
4. Pro mizhnarodni dogovory: Zakon Ukrainy vid 1 kvitnya 2004 roku // Vidomosti Verxovnoyi Rady Ukrainy. – 2004. – # 50. – St. 540.
5. Kryminalno-vykonavchij kodeks Ukrainy. Pravyla vnutrishnogo poryadku ustanov vykonannya pokaran: stanom na 15 sichnya 2016 roku. – X.: Pravo, 2016. – 248 s.

6. Borysov V. I. Derzhavna polityka u sferi borotby zi zlochynnistyvu ta yiyi napryamy / V. I. Borysov // Problemy zakonnosti : resp. mizhvid. nauk. zb. / vidp. red. V. Ya Tacij. – X. : NYuAU, 2009. – Vyp. 100.– S. 305–312.
7. Golina V.V. Kryminologichna polityka Ukrayiny // V.V. Golina // Pravova doktryna Ukrayiny : u 5 t. [V. Ya. Tacij, V. I. Borysov, V. S. Batyrgareyeva ta in.] ; za zag. red. V. Ya. Taciya, V. I. Borysova. – X. : Pravo, 2013. – T. 5 : Kryminalno-pravovi nauky v Ukrayini: stan, problemy ta shlyaxy rozvytku. – 2013. – S. 470–483.
8. Kondratishyna V.V. Kryminalno-vykonavcha polityka Ukrayiny: formuvannya ta realizaciya: Avtoref. dys... kand. yuryd. nak / 12.00.08. – Lviv: LDUVS, 2009. –17 s.
9. Kolb O. G. Zabezpechennya osobystoyi bezpeky zasudzhenyx u vypravnyx koloniyax Ukrayiny / O. G. Kolb // Pravova doktryna Ukrayiny : u 5 t. [V. Ya. Tacij, V. I. Borysov, V. S. Batyrgareyeva ta in.] ; za zag. red. V. Ya. Taciya, V. I. Borysova. – X. : Pravo, 2013. – T. 5 : Kryminalno-pravovi nauky v Ukrayini: stan, problemy ta shlyaxy rozvytku. – 2013. – S. 840–864.
10. Fris P. L. Kryminalno-pravova polityka Ukrayiny : dys... dokt. yuryd. nauk : 12.00.08 / Fris Pavlo Lvovych. – K., 2006. – 418 s.
11. Suchasna kryminalno-vykonavcha polityka Ukrayiny : [monogr.]. – [2-ge vyd. vyprav. i pererobl.] / [Kolb O. G., Zaxarov V. P., Kondratishyna V. V. ta in.] ; za zag. red. O. G. Kolba. – Luczk : PP V. P. Ivanyuk, 2008. – 210 s.
12. Kryminalno-vykonavchij kodeks Ukrayiny : nauk.-prakt. koment. / A. X. Stepanyuk, I. S. Yakovecz ; za zag. red. A. X. Stepanyuka. – X. : Yurinkom Inter, 2005. – 560 s.
13. Morozov O.M., Morozova T.R. Agresyvni zasudzheni. – K.: «MP Lesya», 2000. – 204 s.
14. Kryminalno-vykonavchij kodeks Ukrayiny : nauk.-prakt. koment. / za zag. red. V. V. Kovalenka, A. X. Stepanyuka. – K. : Atika, 2012. – 492 s.
15. Stepanyuk A.X. Rol pryncypiv u formuvanni kryminalno-vykonavchogo prava [Tekst] / A.X. Stepanyuk // Visnyk Akademiyi pravovyx nauk Ukrayiny. – 2000. – #1 (20). – S. 171-181.
16. Realizaciya pryncypu deferenciaciyi ta indyvidualizaciyi vykonannya pokaran u kryminalno-vykonavchij diyalnosti Ukrayiny: navch. posib. / Za zag. red. O.G. Kolba ta O.M. Dzhuzhy. – K.: Kondor-Vydavnyctvo, 2016. – 336 s.
17. Zasoby vypravlennya i resocializaciyi zasudzhenyx do pozbavlennya voli: Monografiya. – X.: Krossroud, 2011. – 323 s.
18. Zapobigannya pravoporushennyam u miscyax pozbavlennya voli: navch. posib. – vyd. 2-ge, dopov. i vyprav. – V.L. Ortynskyj, O.G. kolb, V.P. Zaxarov ta in.; za zag. red. V.L. Ortynskogo ta O.G. Kolba. – Luczk: PP Ivanyuk V.P., 2010. – 244 s.
19. Naukovo-praktychnyj komentar Kryminalno-vykonavchogo kodeksu Ukrayiny / [A. P. Gel, O. G. Kolb, V. O. Korchynskyj ta in.] ; za zag. red. A. X. Stepanyuka. – K. : Yurinkom Inter, 2008. – 496 s.
20. Pro zastosuvannya Konstytuciyi Ukrayiny pry zdzijsnenni pravosuddya: Postanova Plenumu Verhovnogo Sudu Ukrayiny vid 1 lystopada 1996 r. # 9 // Postanovy Plenumu Verhovnogo Sudu Ukrayiny v kryminalnyx spravax / [uporyad. V. V. Rozhnova, A. S. Syzonenko, L. D. Udalova]. – K. : PALYVODA A. V., 2011. – S. 136–141.
21. Kolb I.O. Zabezpechennya osobystoyi bezpeky zasudzhenyx u vypravnyx koloniyax Ukrayiny: Monografiya. – K.: NAVS, 2014. – 292 s.
22. Korobeev O.Y. Sovetskayaugolovno-pravovayapolytyka: problemykrymynalyzacyy y penalyzacyy. – Vladyvostok: Yzd-vo Dalnevost. un-ta, 1987. – 267 s.
23. Pogrebnyak S.P. Pryncypy prava: doktrynalni pytannya // Pravova doktryna Ukrayiny : u 5 t. [V. Ya. Tacij, V. I. Borysov, V. S. Batyrgareyeva ta in.] ; za zag. red. V. Ya. Taciya, V. I. Borysova. – X. : Pravo, 2013. – T. 1: Zagalnoteoretychna ta istorychna yurysprudenciya. – 2013. – S. 396-415.
24. Teoriya derzhavy i prava : pidruch. dlya stud. yuryd. vyshh. navch. zakl. / O. V. Petryshyn, S. P. Pogrebnyak, V. S. Smorodynskyj ta in.; za red. O. V. Petryshyna. – X. : Pravo, 2014. – 368 s.
25. Kryminalnyj kodeks Ukrayiny: zi zminamy ta dopovnennyamy stanom na 20 bereznaya 2016 roku /uklad. ta pidgot. V.I. Tyutyugin. – X.: Pravo, 2016. – 308 s.
26. Kryminalnyj kodeks Ukrayiny: Naukovo-praktychnyj komentar: u 2 t. / za zag. red. V.Ya. Taciya, V.I. Borysova, V.I. Tyutyugina. – 5-te vyd., dopov. – X.: Pravo, 2013. – T. 1: Zagalna chastyna / Yu.V. Baulin, V.I. Borysov, V.I. Tyutyugin ta in. – 2013. – 376 s.
27. Konstytuciya Ukrayiny : zi zminamy. – X.: Pravo, 2016. – 68 s.

28. Dudko Ye.V. Prokuratura Ukrainy yak uchastnyk kryminalno-vykonavchych pravovidnosyn:Dys... kand. yuryd. nak / 12.00.08. – Kyiv: NAVS, 2015. –297 s.
29. Pro operativno-rozshukovu diyalnist: Zakon Ukrainy vid 18 lyutogo 1992 r. // Vidomosti Verhovnoyi Rady Ukrainy. – 1992. –# 22. – St. 303.
30. Kulyk O.G. Zlochynnist v Ukraini na pochatku XXI stolittya: monografiya / O.G. Kulyk. – K.: Yurinkom Inter, 2013. – 272 s.
31. Pro diyalnist pidrozdiliv oxorony, naglyadu i bezpeky kryminalno-vykonavchych ustanov u 2015 roci: Inform. byuleten. – K.: Derzhavna penitenciarna sluzhba Ukrainy, 2016. – Kn. 1. – 57 s.
32. Charakterystyka diyalnosti Derzhavnoyi penitenciarnoyi sluzhby Ukrainy: stanom na 01.07.2016 r. // www.kvs.gov.ua.
33. Fris P. L. Kryminalno-pravova polityka Ukrainy : Avtoref. dys... dokt. yuryd. nauk : 12.00.08 / Fris Pavlo Lvovych. – K., 2006. – 36 s.
34. Danshyn Y.N. Vvedenyya v krymynologicheskuyu nauku. – X.: Pravo, 1998. – 144 s.
35. Stepanyuk A.X. Aktualni problemy vykonannya pokaran (sutnist ta pryncypy kryminalno-vykonavchoyi diyalnosti: teoretyko-pravove doslidzhennya): Dys... dokt. yuryd. nauk // 12.00.08. – X.: Nacz. yuryd. akad. im. Yaroslava Mudrogo, 2002. – 393 s.